

Лекція

КОНСТИТУЦІЙНА СИСТЕМА ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

План лекції

“Конституційна система органів державної влади”

1. Конституційне-правове регулювання питань організації і діяльності органів державної влади.
2. Поняття, ознаки та конституційна система органів державної влади в Україні. Види органів державної влади.
3. Механізм стримувань та противаг в системі влади України.
4. Конституційний статус органів законодавчої, виконавчої і судової влади
5. Принципи організації і діяльності органів державної влади, їх конституційне закріплення.
6. Місце, роль та конституційна основа функціонування політичних та безпекових інститутів України для ефективного здійснення заходів при виконанні обов'язків з питань забезпечення національної безпеки.

Державна влада — реальна здатність державних органів, які сформовані, організовані і функціонують на основі демократичних принципів, реалізовувати функції й завдання держави.

Суттєві ознаки державної влади:

- публічний характер;
- наявність органів державної влади, тобто спеціального апарату;
- верховенство державної влади;
- суверенність;
- легітимність;
- монопольне право на застосування примусових заходів для забезпечення обов'язковості своїх рішень .

Орган держави (державний орган)

відносно самостійна, організаційно та структурно відокремлена частина державного механізму, утворена відповідно до Конституції та законів України, наділена державно-владними повноваженнями, а також правовими та матеріальними ресурсами, необхідними для здійснення завдань і функцій держави.

ЕЛЕМЕНТИ КОНСТИТУЦІЙНОГО СТАТУСУ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

- 1) конституційні принципи формування, організації та діяльності органів державної влади;
- 2) організаційна структура органів державної влади;
- 3) компетенція державних органів;
- 4) форми і методи діяльності органів державної влади.

КЛАСИФІКАЦІЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

- 1) за функціональним призначенням - єдиний орган законодавчої влади; органи виконавчої влади; органи судової влади;
- 2) за способом утворення – органи первинного представництва та органи вторинного представництва;
- 3) за територією поширення державно-владних повноважень – загальнодержавні та місцеві;
- 4) за характером компетенції - органи загальної та органи спеціальної компетенції.

ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ І ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ

- народовладдя (стаття 5);
- державний суверенітет (стаття 1, стаття 2);
- поділ державної влади (стаття 6);
- унітаризм (частина 2 стаття 2),
- законність (частина 2 стаття 6 та частина 2 стаття 19),
- гуманізм (стаття 1 , стаття 3).

ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ І ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ

- рівне право доступу до державної служби (ч. 2 ст. 38);
- позапартійність органів виконавчої і судової влади (ч. 3 ст. 37);
- відокремлення церкви і релігійних організацій від держави (ч. 3 ст. 35);
- право не виконувати явно злочинні накази та розпорядження (ч. 1 ст. 60);
- гласність діяльності Верховної Ради України та гласність судового процесу (ч. 1 ст. 84, п. 7 ч. 3 ст. 129);
- ієрархічність організації й діяльності органів виконавчої влади (статті 113, 118).

Основні політичні та безпекові інститути у системі національної безпеки України

ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ:

- Президент України
- Верховна Рада України
- Кабінет Міністрів України

БЕЗПЕКОВІ ІНСТИТУТИ:

- Рада національної безпеки і оборони України (РНБО)
- Міністерство оборони України
- Збройні Сили України (ЗСУ)
- Служба безпеки України (СБУ)
- Національна поліція України